

SAMOBORSKI LIST

Glasiilo za promicanje lokalnih interesa.

God. IV.

Broj 4.

„Samoborski list“ izlazi svake nedjelje u 8 sati ujutro. PRETPLATA na četvrt godine iznosi za domaće pretplatnike K 1-70, za vanjske s poštarinom K 2, za inozemstvo K 2-25. Na pól na cijelu godinu razmjerno više.

Pojedini broj stoji 16 filira.

Uprava i uredništvo nalazi se na trgu Leop. Salv. br. 20.

U Samoboru
24. siječnja 1909.

OGLASE prima uprava, a plaća se za petlini redak u redakcionom dijelu 20 fil. u oglašnom 10 fil. Za oglase, koji se više puta uvrćuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

Općinski proračuni.

Prošavšeg mjeseca održane su proračunske sjednice općinskih zastupstva u samoborskom kotaru. Raspravljani su općinski proračuni za godinu 1909. i to u četiri općine. Trgovište Samobor još nije stavilo na dnevni red svoga proračuna, ali će i ono doskora rješavati taj predmet.

Koliko smo obaviješteni, proračuni u našem kotaru od veće su česti dosta skućeni, a ima i takvih, koji ne će moći dobiti potvrde u onoj formi, u kojoj su utvrđeni na sjednicama opć. odbora prosto stoga, jer neke brisane stavke ne dopušta zakon izostaviti iz opć. proračuna.

Neke su stavke, po naravi bitne i važne po život jedne općine, smanjene i preinačivane do mile volje. Ko po dogovoru zastupstva su se natjecala, da bude što manje rashoda, pa je naravski, da se kod toga nije pitalo ni previše za razloge i obzire.

Ova pojava ne može nikoga iznenaditi. Teške financijske prilike, koje se na svakom polju osjećaju, koje čuti i naš građanin i naš seljak, puno su pridonijele, da se proračun želi svesti u najuže granice izdatka. Namet je već sama po sebi riječ, koja se neugodno doimlje sluha općinará, a kad on raste nesmiljeno u svojim postocima, radja svagda očitom i općenom zlovoljom u čitavoj općini. Prigovori niču ko gljive iz kiše, a buči se na sve strane. Dakako jedino i u prvom redu na zastupstvo koje „ne zna gospodariti, koje ne umije računati s prilikama i nema obzira prema siromaštvu općinará“ i t. d. Je i dakle čudo, da pojedinci, kojima je stalo do lakog sticanja populariteta viču u odboru u sav glas protiv svakog pa i opravdanog izdatka, kad im je učestvovati u proračunskim debatama. Ta ima i inteligentnih odbornika, što rado govore „kroz prozor“, i za široke mase a s uvjerenjem u duši o potrebi onoga, protiv čega se bore i rukama i nogama.

Još je jedna prilika, koja znatno utječe kod sastava proračuna i igra u tome važnu ulogu. Narod ne daje rado za onake investicije, koje ne nose direktne probitke, i izravne prihode. To je prosvjeta, škola, javna sigurnost, zdravstvo, promet. Protiv ovakih izdataka uvijek je opozicije napretek. Pogotovu se sa školom običaje maćuhinski postupati. To je uostalom stara pjesma, što svuda odzvanja. Rashodi ove vrste pričinjaju se običnim ljudima bez zamašaja, dok su oni i te kako realni i temelje se na živim, vitalnim i neoćgodivim potrebama naroda.

Kad se dakle nadje puno oporbe ove vrste, to je doduše uobičajeno, ali nije plodonosno, jer upravne investicije, ako i ne odbacuju direktne koristi, jaćaju postepeno prosvjetnu, materijalnu i fizičku snagu općinará. U devizi: „Ne damo, ne damo!“ kako ju je zgodno oznaćio jedan naš vrijedni dopisnik, ne leži još jamstvo za uspjeh, procvat i razvitak jedne općine.

Štednja je velika krepost. Ona je nućdan preduvjet za racionalno gospodarenje s općinskim imutkom. Zato su i pozvana opć. zastupstva, da razboritu štednju uvedu u upravljanje s općinskim dobrom, te da uzdrže nućnu ravnotežu izmedju opć. prihoda i rashoda. Njihova je sveta dućnost paziti i na to, da se prevelikim i nepotrebnim nametom ne preterete općinari.

No štednja i škrtaćenje nijesu isti pojmovi, pa ovo dvoje treba ozbiljno razlikovati. Štednjom se osoviljuje gospodarstvo na jake temelje i zdravu osnovicu, škrtaćenjem se ne radi na uhar ni općine ni općinarstva.

Revizija saborskih izbornih listina.

Od 17. do 24. siječnja bili su izloženi na trg. poglavarstvu iskazi osoba, koje su iza revizije stalnih izb. listina obavljene u sijećnju pr. god. polučile svojstva za vršenje aktivnog izb. prava, te onih osoba, koje su poslije toga vremena izgubile pravo izbornu.

Stalna izborna listina za upr. općinu Samobor sadržaje 111 izbornika.

Prema iskazu I. imali bi se upisati u listinu izbornika: Dr. Miškulin Mile, Prochnitky Fridolin, dr. Krnic Boćidar, Perković Petar, Marković dr. Milan, Pavša Stjepan, Scholz dr. Ljudevit, Cvijanović Bogdan, Bugarović Ljubomir, Vuković Ante, Kozlovec Gjuro, Dumbović Andro, Obad Gjuro, Rozman Ignac, Boćić Andjeo, Bišćan Josip, Urli Dragan, Šoić Stj. i Jakćin Stj.

Prema iskazu II. imali bi se brisati iz izb. listine: Bišćan Gjuro, Brezek Franjo i Ljudevit Dragustin (jer ne plaćaju 60 K. izravnog poreza), te činovnici, koji su premješteni iz Samobora.

O eventualnim reklamacijama izvijestit ćemo u idućem broju.

DOPISI.

Sv. Nedjelja, 20. sijećnja.
Gospodarsko predavanje. Dne 17. o. mj. predavao je g. Cesar kod nas prak-

tićne pouke iz pivnićarstva i voćarstva. Predavanje se držalo u školi, a sakupio se lijep broj seljaka, koji su vrlo pomno slušali predavanje, što je dokazala i diskuzija poslije predavanja, u kojoj su gospodari-vinogradari mnogo toga iznijeli, osobito iz pivnićarstva, što im bijaše nejasno. G. je predavać iznio ponajprije uzroke, koji prijeće, da mi naša vina (osobito seljaćko) ne možemo, da izvaćamo na vanjska trćišta, gdje bismo mnogo bolje prodali, nego li domaćim konzumentima, koji napokon ni koliko robe ne trebaju. Neka se proizvodjaju zelena vina, pa će i lako prodati. Govorio je, kako se to čini, pa zatim o uzrocima pokvarenosti vina, o vrijeme i mijenjaju boje, što se pogotovu ljetos opaća, o baćvama, te o mnogoćem drugom, što zasijeca u praktićno pivnićarstvo. — U kratkim crtama spomenuo je i o voćarstvu, kao n. pr. o uzgajanju voćaka, spremanju i o prodaji voća. — G. predavaću hvalimo na trudu, pa ga molimo da nas češće posjeti, jer ovako praktićna i kratka popularna predavanja za nas seoske gospodare mnogo vrijede i koriste.
D.

O gospodarenju sa šumama trg. Samobora.

Na ovaj ćlanak, štampan u našem listu br. 3, primili smo ove rećke:

Velecijenjeni gospodine uredniće!

S obzirom na ćlanak g. Lj. B. otisnut u Vašem cij. listu od 17. o. mj. „O gospodarenju sa šumama trg. Samobora“ stoji u trećoj stavci ova tvrdnja:

„Šume, koje su segregacijom pripale trgovišnoj općini Samobor „Tepec“, „Palaćnik“ stoje pod nadzorom šumarskog stručnjaka“ itd.

U toj tvrdnji g. Lj. B. sadržano je — jamaćno nehotice — krivo mišljenje glede stećenja vlasništva rećenih šuma po trgovišnoj općini.

Šuma „Tepec“ i „Palaćnik“ nijesu pripale trgovišnoj općini Samobor uslijed segregacije, nego su kupljene po općini za gotov novac.

Da pak nijesu segregacijom dobljene ovo jasno proizlazi i iz toga, jer samoborski slobodni građani nijesu stajali ni u kakom kmetskom odnosu sa kojim vlastelinstvom a da bi djelidbom ili razrješenjem podanićke svezve mogli doći do šuma.

Ovoliko, da se ne bi medju našim općinarima, a i općenito podrćavalo krivo mnijenje o načinu stećenja vlasnosti spomenutih općinskih šuma.

Stj. V-ć.

Domaće vijesti.

Radl naslova naše općine. U službenom dopisivanju, u kome se naša općina obratila na gradsko poglavarstvo u Senju

u jednom zavičajnom predmetu, a spisi dospjeli do kr. županijske oblasti u Gospiću, opazila je potonja sama, da senjsko gradsko poglavarstvo upravlja u Samobor dopise pod natpisom: „općinskom poglavarstvu“.

Radi toga je županijska oblast upravljajući svoju rješidbu gradu Senju, nadodala i ovu odredbu:

„Poglavarstvu slobodnog i kralj. povelj. trgovišta Samobora valja davati pripadajući mu naslov“.

Valovnice o plaćanju kamata na uknjižene glavnice, koje plaćaju porezovnici (posjednici zemljišta i kuća) u svrhu odbitka općeg dohodarinskog prireza razdijeljene su po mjesnom poglavarstvu svim porezovnicima, koji su takve prošle godine podnashali. Upozoruju se ovim, da takve točno ispunjene do 25. o. mj. poglavarstvu predaju u vlastitom interesu, jer im se inače prirez ne će odbiti.

Ima li novih porezovnika ove vrste, treba da se to radi izdanja valovnica kod poglavarstva prijavi.

Potpota pričuvničkim obiteljima. Obitelji onih pričuvnika i doknadnih pričuvnika, koji su radi pojačanja četa u Bosni, Hercegovini i južnoj Dalmaciji pridržani u službi, imaju pravo na državnu potporu, ako im je potrebna. Pravo na potporu imaju žena, djeca, braća i rođjaci pričuvnika, ako dokažu, da žive isključivo ili pretežno o osobnoj zaslugi pričuvnikovoju. — Potpora sastoji od dnevne odredbine za svakog člana u iznosu od 69 filira, od prinosa za stanačinu sa 34 i po filira na dan za osobu. Za djecu ispod 8 godina računaju se gornje odredbine na polovicu. Cjelokupna potpora za jednu obitelj ne može biti veća od dnevne zasluge, što je može imati prema lokalnim prilikama dotični pričuvnik. Pravo na potporu za obitelji doknadnih pričuvnika računa se od 28. studenoga 1908., a za ostale od 1. siječnja 1909. Prijave prima svaka politička oblast, u čijem području žive molitelji. Potpora se plaća polumjesečno unaprijed.

Zaplijenjene ribe. Općinski potrošar A. Kogoj zaplijenio je u petak na trgu jednom seljaku ribe glavatičice, jer nijesu dozizele propisanu mjeru.

Na ovo će se uopće morati oštro paziti, da se na tržište ne donosi sitna i nedorasla riba. Hvatanjem n. pr. posve mladih pastrva zatrla se uvelike ova plemenita vrsta ribe u našim potocima.

Kako u smislu vladine naredbe treba da sve ribe, koje su donesene na prodaju, pregleda uredovni veterinar, to su prošlog tjedna zaplijenjene ribe jednom ribiču, jer je hotice izmakao ovoj dužnosti.

Rekonstrukcija mlinova. Kr. zem. vlada, odjel za unutarnje poslove izdala je naredbu, prema kojoj se ustanovljuje kao posljednji rok 1. svibnja o. g., do kojega se imade dovršiti rekonstrukcija mlinova na potoku Gradni u Samoboru.

Nakon izminuća ovoga roka imat će županijska oblast izdati odredbu za ovršno otvorenje odnosno ukonjenje brana i splavnica onih mlinova, koji svojoj dužnosti u smislu dozvolbene isprave ne bi učevaljio.

Seljenje u Ameriku. Seljenje u Ameriku iz našega kotara učestaje sve većma. Već smo neki dan zabilježili velik broj žitelja, koji su zatražili putnice.

Danas možemo javiti, da je u četvrtak prispjelo ra kotarsku oblast novih 70 molba za izdanje putnica. Najviše osoba sprema se u Ameriku iz Sv. Martina-Okić, zatim Sv. Nedjelje i iz općine Podvrih. Iz potonje je zatražilo putnice 13 osoba.

Upozoriti nam je na okolnost, da se i sasvim mladi dječaci spremaju na put. Ima gdjekomu tek 16. ili 17. godina, gotova djeca.

Jedan je tek 13. godina navršio, a ime mu je Palčić, te je zavičajan u općinu Sv. Martin. Jedna žena odiazi onamo sa brojnom i sitnom dječicom.

Općinski izbori. Kako se urlijed neprestanih utoka i predstavka župnika Forka nije moglo još novo zastupstvo sastati na rad a ni izbori do kraja provesti, pošla je deputacija gradjana sastojeća od Dr. Horvata, Kleščića, Presečkoga, Reizera ml. i dr. Juratovića u četvrtak gosp. banu, te ga zamolila za pravedno i za što skorije riješenje izborâ u Samoboru. Pod vodstvom dra. Horvata deputacija se još u istoj stvari uputila do gg. pođbana i velikoga župana.

Mjesto potrošarinskog pomoćnika. Za natječajem raspisano mjesto opć. potrošarinskog pomoćnika prijavio se, do danas znatan broj natjecatelja. Dosad su ovo mjesto zamolili: Alojs Cvetešić, Petar i Alojs Medved, Marko Pintarić, Petar Sutej, Gjuro Herceg, Tomo Mučnjak Mijo Tonšetić, M. Roščak, Stj. Stengl i Jos. Vuković.

Kompetenata bit će valjda još i više. Molbe za ovo mjesto predložiti će se na rješenje budućoj sjednici trgovišnoga zastupstva.

Žrijebanje. U ponedjeljak, 20. o. mj. obavljeno je žrijebanje za ovogodišnje vojnostavne obavezanike iz kotara samoborskoga.

Povjerenstvu je predsjedao kot. predstojnik g. Milan Ključec, te su uz kot. akcesista g. Perkovića bili nazočni i svi općinski bilježnici iz kotara.

Od stav. obavezanika nije niko pristupio, nego su mjesto njih vukli brojeve opć. bilježnici. Broj 1 izvučen je za Vinka Karasmana iz Sv. Martina. „Gotov vojnik!“ obično kažu ljudi za ovakog sretnika. No kod Karasmana se to ne može zbiti, jer je hrom na jednu nogu.

Posljednji broj (303) pao je na Bartola Jurička iz Stupnika.

Potruga za zlikovcima, koji oteše novac Bortasu iz Luga. Još u ljetu otpatio se Franjo Bortas, seljak iz Luga, sa sinom Franjom prema Varaždinu. Ušavši ovi seljaci u Zaprešiću u željeznička kola, nadju ovdje nekog nepoznatog čovjeka u dobi oko 40 godina, koji s njima odmah zapodjene razgovor. U razgovoru upitao se on za novčane prilike Bortasâ i kad je doznao, da imaju sa sobom prilično ispunjen budželar, ponudi im se za vodiča u Varaždinu, koji im je grad bio nepoznat.

Bortasi to jedva dočekaše i prihvatit će od srca rado neznančevu ponudu. Došavši na kolodvorsku stanicu povede ih njihov dobi suputnik popriječnim poljskim putem tobože do svoga znanca, koji da nešto izvan grada stanuje.

Kako se već spuštala tmina, zakašlja znamenovno njihov vodič, a nato dobraze još dva čovjeka, koji odmah zaustaviše Bortase, te im počеше pripovijedati, da su našli novce, koje su tobože Bortasi izgubili.

Franji Bortasu st. se to na čudo dalo, maši rukom u džep te izvadi kesu, da vidi, jeli ima još sa sobom novac ili ga je zbilja izgubio.

No čim je izvadio novčarku, u taj mah istrže mu ju jedan od zlikovaca iz ruku, našto sva trojica pobješko ne trugom preko polja. U budželaru bile su 4 banke po 100 K. i 4 banke po 20 K.

Potruga za ovim zlikovcima bila je na sve strane raspisana, ali bez uspjeha. Tek prije nekoliko dana uhićen je neki Marko Jelačanin, za koga se opravdano sumnja, da je ovu krađu izveo. Njegovu fotografiju poslalo je zagrebačko redarstvo na našu policiju, te je pozvan Bortas, da se okolnosno presluša, i da iskaže, ne bi li mogao po slici upoznati kojega od zlikovaca, koji su sudjelovali u otimačini njegova novca.

Umrlj u Samoboru od 15. do 24. siječnja:

Franciska Golubić, supruga radnika (rodom iz Sv. Križa u Kranjskoj), 26. god., Samostanska ulica, br. 37, od tuberkuloze pluća.

Marvinske putnice. U trg. općini Samobor rasprodano je prošle godine u svem 1700 komada marvinskih putnica.

Na jučerašnji svinjski sajam dovezeno je 271 komada svinja. Od toga je prodano 138 komada.

Društvene vijesti.

Hrvatska čitaonica u Samoboru održat će svoju glavnu skupštinu, na Sviječnicu, 2. veljače, u 5 sati poslije podne.

Iz dobrov. vatrogasnog društva. Na osnovu zaključka vatrogasne Zajednice uvedene su kod vatrogasnoga društva u Samoboru nove i jedinstvene oznake čina, od 15. o. mj. Zapovjednik označen je sa tri, vježbatelj s dvije, a vodje s 1 zlatotkanom zvjezdastom ružicom. Stož. trubljač nosi kao oznaku 3, a rojnici po 2 bijelosvilene zvjezdaste ružice. I ostali društveni funkcionari nose slične oznake.

Hrv. pjevačko društvo „Jeka“ priredjuje na pokladni ponedjeljak dne 22. veljače šaljivi pokladni koncerat s plesom u prostorijama „Hotel Pension Samobor“. Za ovaj koncerat čini „Jeka“ već sada velike pripreme.

Vatrogasni ples.

Ovogodišnji vatrogasni ples, koji se održao prošavše nedjelje, vrlo je lijepo ispaao. U pol 9 sati započeo je animirani ples i potrajao do rane zore. Plesačica, naših mladih dražesnih građanskih kćeri, bila je puna plesača dvorana. A nije uzmanjkalo ni neumornih plesača, koji su se sa svom snagom predali u naručaj božice Terpsihore. Cetvorkom je po običaju vješto ravnao g. Drag. Ivanjšćak. Čitavu zabavu provejavao je duh lagodne veselosti i neprisljerna raspoloženja, te će ova večer svim posjetnicima ostati u najugodnijoj uspomeni.

Poslije 11 sati započela je tombola, koja je bila krcata raznovrsnim zгодicima, sve samim darovima našega građanstva. Brojeve je vukla gđjica, Anka Horvat, pa je mnogima sreća dosudila razne ambe, terne i tombole. Prvu tombolu je dobio kot. liječnik g. dr. Krnic.

Zabavu naših vriih vatrogasaca počastiše kr. kot. predstojnik g. Milan Ključec kotarski sudac g. dr. Milan Marković i više drugih ođičnika. Zastupana su bila i samoborska društva: „Jeka“, obrtničko-radničko društvo „Napredak“, „Hrv. Sokol“, i veteransko društvo po svojim izaslanicima.

Kako je god uspjeh čitave zabave vrlo povoljan (uništo je na ulaznici i tomboli 386 K 05 fil.), ipak se neugodno doima, što mnoge ugledne obitelji nijesu prisustvovali ovom plesu, gdje se u najmodernijim gradovima najviša elita društva upravo natječe, da prisustvuje što brojnije vatrogasnim plesovima i iskaže počast velikoj i humanoj požarničkoj misli.

Pohvaliti pak valja, da je rijetko tko, tko se nije sjetio toga dana vatrogasnoga društva i poslao dar bilo u preplati bilo u darovima za tombolu.

S obzirom na požrtvovnu i patriotsku zadaću, kojoj služi vatrogasilacko društvo, dajemo rado mjesta u listu donoseći imena darovatelja.

Poslaše novčane darove, odnosno preplatiše gg.: po 10 K: F. Budi, dr. Horvat; po 5 K: A. Bahovec, F. Bahovec, A. Dragar, F. Forko, F. Gabrić, bar Lepel; po 4 K: M. Kleščić, E. Presečki, Tvornička vatrog. četa u Bregani; po 3 K: dr. Juratović, F. Hrčić, pukov. Kozlovac; po 2 K: I. Brdar, E. Brivec, F. Brezak, D. Batistić, J. Biščan, P. Cesar, F. Sal. Forko, I. Geček, F. Goleščić, F. Jamnicki, F. Kuralt, dr. Krnic, A. Kogoj, F. Levak, Gđja. Matanić, A. Nagode, Gj. Obad, A. Rumenić, H. Saurer, Lj. Szentgyörgy, B. Špraic, F. Švarić, H. Suljok pl. obitelj Suklje, S. Vuković, A. Veber.

Po 1 K: A. Božić, J. Biščan, J. Budi, J. Budi, I. Colarić, S. Frelj, F. Filipec, A. Filipec, A. Hochstädter, V. Kunštek, Lj. Kirschner, M. Ključec, M. Kokman, A. Kompare, F. Kašnic, J. Kučera, St. Mihelić, B. Mihelić, dr. Marković, T. Mučnjak, A. Matijašević, M. Novaković, D. Oberlmtner, Paredschneider, F. Peterkoč, I. Popović, I. Rezar, D. Štuler, S. Soić, D. Topolčić, D. Urti, Vukelić, F. Zarković.

Darove za tombolu pokloniše:

Anger V., Allnoch bar. Aleksandrina, Arch Alfred, Ahac Jakob, Bahovca Ana, Budi Ivan, Budi Franjo, Božić Andjel, Božić Božidar, Budi Joso st., Bedenko Josip, Bišćan Milan, Bašić Franjo, Bračun Josip, Budi Janko, Božić Pavao, Budi Janko st., Belan Petar, Cesar Pavao, Cizl Julija, Čop Josip, Čebušnik Nikola, Dumić Petar, Forko Franjo, Franceković Gjuro, Fittler Josip, Filipec Antun, Filipec Franjo, Fresi Stjepan, Gabrić Franjo, Hrčić Franjo, Hochstädter Ante, Hodnik Mato, Ivanušević Vjekoslav, Jurčić Julija, Jakopec Gjuro, Kržić Ana, Kompare Gjuro, Kocijanić Josip, Kuhar Terezija, Klešćić Mirko, Kokman Barbara, Kokman Mijo, Kazić Katarina, Krajačić Roland, Levičar Ivan, Lam i Martin, Lamot Stjepan, Lesec Gjuro, Matijašević Ana, Mihelić Stjepan, Matota Viktor, Mihelić Stjepan ml., Nagode Andro, Novak Mijo, Norsić Franjo iz Bistraca, Neuman Mavro, dr. Orešković pl. Stj., Praunšperger p. Hamilkar, Paredschneider, Peterkoč Franjo, Pajnić Franjica, Pavlović Viim, Presečki Kazimir, Reizer Franjo st., Rožić Anastazija, Rezar Ana, Rumenić Ante, Rezar Ivan, Regović Vjekoslav, Razum Ante, Saurer Hinko, Šoštarčić Milan, Šoić Stjepan, Sokolić Marija, Škarek Makso, Šuljak pl. Hermina, Šek, Trevizani Gabrijeta, Tkalčić Franjo, Tkalčić Marija, Tkalčić Janko, Urli Dragan, Wintersteiger Rajmund, Wagner Franjo, Valečić Janko, Vanjek Konstantin i Žarković Franjo.

Pokladna kronika.

Vojno-veteransko društvo bana Jelačića u Samoboru priredjuje po običaju prijašnjih godina svoj ovogodišnji kraljinski ples sa šaljivom tombolom na 2. veljače. Na plesu svira kr. domobranska glazba iz Zagreba. Ksko je čist prihod namijenjen bolničkoj društvenoj blagajnici, naše će građanstvo jamačno rado pohrliti na ovu zabavu.

Obrtničko-radničko društvo „Napredak“ u Samoboru priredjuje svoj pokladni ples na 14. veljače u prostorijama „Grada Trsta“. Glazbom će ravnati g. K. Vanjek. — Na ples se p. n. građanstvo uljudno pozivlje. Početak u 8 sati u večer. Članovi besplatno, nečlanovi plaćaju ulaznicu po osobi 1 K, od obitelji 2 K.

Onima, kojih se tiče.

K posljednjem broju „Samoborskog lista“ stigao nam je ispravak, potpisan po Medvedu, Jurčiću i Novaku iz Gornjega kraja na naše skroz istinito i objektivno izvješće o istrazi, provedenoj po izaslaniku kr. županijske oblasti glede provedbe općinskih izbora, te o priredjenoj „ovaciji“ župniku Forku.

Ovoga „ispravka“ nijesmo mogli donijeti nesamo s toga razloga, što nipošto ne odgovara po formi i sadržaju svojem, kako ga zakon propisuje, već i izravno dira u čast i poštenje svakog čestitog samoborskog građanina. Sastavljač utoka dobro je uostalom znao, da „Samoborski list“ ne će toga iskriti, ali je u svojoj zloći povukao za nos Medvedu i drugove, nagovorivši ih na letak, koji je izašao u isti čas sa „Samoborskim listom“.

Izrazi u njihovom „odgovoru“ kao „matadori, raskrinkala, makinacije, goniti hajke, ciknuše kao zmije itd.“, pokazuju očito provenijenciju i začetnika ovoga letka, koji nije nitko drugi nego sam župnik Forko glavom, koji se po običaju za tuđa ledja, ovaj put za Medveda i njegovih drugova skriva.

Sumnjam uopće, kao i svi Samoborci, da li su potpisnici razumjeli spis, koji su potpisali, te zato i ne uzimljem previše tražično njihovu poslanicu. Moram ih ipak pozvati na red radi nekih navoda, koji izravno diraju u moju osobnu čast ili vrijeđaju čuvstva svakoga poštenog čovjeka u Samoboru.

Tko se usudjuje ustvrditi, da smo se mi borili i osramotili neispravnim dokumentima? Jesu li Medved, Jurčić i Novak bili nazočni kod rasprave? Je su li si oni svijesni zamašaja tih riječi i je li njima, koji žive samo od Forkovih informacija i kljukanja, poznata stvar, kakova je u istinu? Kad bi sastavljač i začetnik tih riječi otvoreno priznao svoje djelo i opet bi pred višim forumom doživio blamažu, fiasko, molio za oprostunje i vijao se poput crva, kao što mu se već to zbililo.

Potpisateljima letka — to je sud svih razboritih ljudi — samo zavedene su žrtve jednoga pokvarenoga i nesrećnoga stvora, pak zato ova tugajiva pojava pobudjuje samo sažaljenje.

U istom odgovoru stoji nadalje, da se cijela ova borba vodi u zadnoj liniji radi „poznatog kupališta“ t. j. radi lječilišta, koje je danas na glasu sa svoje vrijednosti, koje je po zem. vladi proglašeno lječilištem, u kojem godimice nalazi preko 200 bolesnika pomoć, zdravlje ili barem utjehu i koje je u posljednjem redu izvor zamašnoga prihoda po građanstvo i općinu, to više, jer će i posebne lječilišne pristojbe teći u dobro općinsko od ove godine.

Prosta je ništarija i do skrajnosti bezočan stvor svaki onaj, koji se usudjuje ustvrditi i širiti glasine, u svojoj harangui i drskom demagoštvu, da se lječilište želi „naprtiti“ na ledja općine.

Šta se pak tiče župnika Forka, njegove blamaže kod istrage, čuške na trgu, „ovacije“ pred njegovim stanom, prepuštam ukusu Forkovih pristalica, da o tom misle po svojem čefu, kao i o tom, kako je Forko prošle godine tvorno napao brata svećenika na glavnom trgu, o čem ćemo ako će nas F. dalje provocirati, donijeti divnih detalja. Ljudi koji misle svojom glavom, već su s Forkom davno na čistu.

Da je i posljednji građanin daleko vredniji od župnika Forka, to je jasno, pak je svako pitanje na mene u tom pravcu suvišno. Ljudi koji su potpisali Forkov „ispravak“ i letak zaboravili su na nepristranost, na procvat Samobora, pa i na vlastitu čast, kad su išli pod neotesanosću stavljati svoj vlastiti potpis. Neka promisle što rade u svojoj momentanoj zasljepljenosti, jer će im se dogoditi, da će ih njihovi vlastiti potpisci nesamo osudjivati, nego ih se i stiditi.

Dr. Juratović.

Gladna ljeta.

Znamo, da je na početku prošavšega vijeka kod nas vladala glad.

Naš narod često spominje „gladna ljeta“; no ne znamo, da li su ta bila pomenuto doba ili možda još prije.

Pripovijeda se: Za gladnih ljeta su ljudi mlieli stare stručke (prazne klipove od kuruze), koru sa drva, a kruha se ni za novac nije dobilo. Gospodar uzeo vrećicu sa novcima (od bakra i srebra) i otišao da traži hljeba. Nedobivši nigdje kruha, vratio se kući, bacio vreću sa novcima na sto bred družinu, reče: „Ječte to, kada ni kruha!“

Tada su mnogi, govore, jeftino kupovali zemljišta. N. pr. Mrakužići, vele, kupili su čitavu „Goru“ (oko 50 rali) za par hljeba kruha. Lacković kupili zemljište kapele sv. Benedikta u Stošincu na Plješivici za 1 cipele, 1 lonac „skute“ (sirutke) i hljeb kruha itd.

Pripovijeda se i to da za tih gladnih godina nije bilo ni božjeg blagoslova. Makar je čovjek i puno pojco, svejedno je ostao gladan.

Za gladnih ljeta seljaci ispod Plješivice posijaše nešto ječma. Čim ječam malo zarudio, pošle su ga žene izabirati, i sazreklati žele u snopice. Prije negoli će te snopice za kruh mlaiti, snimile ore sa glave svoje peče, polože ih na snopice i sazvaše od Boga blagoslov.

Gospod Bog zbilja udijeli takvi blagoslov, da se jednog samo hljeba čitava družina nablagovala. I nastadu opet plodne godine.

Radi toga nekoć žene u ovom kraju nijesu smjele vaditi rupce sa glave dokle godj ne bi nastala žetva. Kada bi prvi snou pic požele skinule bi rupce s glava, i o tada gologlave hodale.

Toga se običaja stare žene ovog kraja još i danas drže.

Stj. Mrakužić.

Radi desetine . . .

Bilo je već govora u našem listu o nasiljima, što su ih znali počinjati u Samoboru sluge i službenici Staroga grada. Ima vremena, kad se oni ko bijesni zalijeću u Samobor, otimlju gospodarima žito, otvaraju silom pivnice, navaljuju na gradja i grabe, što im dopane ruku...

Silništvo preotimlje mah i slavi pobjedu a nepravdom pogodjeni ljudi tuže se na sve strane i traže pomoći protiv nasilja gradskih ljudi. Nastaju raspre i parnice između grada i njegove gospode i općine samoborske. Samoborski građanin trpi i gdje mora pokorava se mrtvosrdice, jer znađe, da tako ne može trajati do vijeka i da je svaka sila za vremena.

A vrijeme ide i hrli neopazice svojom putanjom. Mijenjaju se gospodari staroga grada, dolaze i prolaze, a zub vremena sve jače krši kule stare gradine.

Prolaze i neobuzdana prava vlastele, a idejali slobode građanske poprimaju vidne i realne konture.

Ruše se bedemi nasilja i naviještaju novi dani samoborskim građanima, gdje nema više sile gospodara staroga, koji su si sami nekoć prisvajali pravo, da sude Samoborcima, već treba da se u svakoj zgori obračunaju na „slavni i povlašteni magistrat grada Samobora“.

Godine 1808, dakle prije stotinu godina ne ide više vlasnicima staroga grada lako ni s ubiranjem desetine, pa „provizor dominants“ pretrpljuje mnogo jada sa općinarima i tuži se na njihovu neposlušnost. Štap, koji ima dva kraja, okreće se...

Provizor se ovako jada u svome podnesku na samoborsku općinu:

„Budući da svima ljudima znano je da se desetina Gradu dati mora, a takove ostavili niesu (kalti morebiti vnoći svoju foringu neimajući kroz drugoga otpeljati dal je, kojemu pako nije znano bilo, da desetina, uzeta nije, tak ja od strane grada ovim načinom ljudma učinjenu violenciju oprastam ako takovi sami desetinu ovamo spadajuću vu štagelj gradski dopeljaju, suprotivnom načinom pako, koji pismeno neizkaže, zakaj bi njegova ledina desetine fraj bila, budem primoran nadalje tužbu dati...“

Priča dalje, da je „kastner“ gospodju Topolčić opomenuo radi desetine, ali ona uza sve to nije ju ostavila u polju. — Matić Budi morao je ostaviti 145 snopova ječma, a ostavio je samo 55. Zato je kastelan otišao na drugo polje Budijevo i tamo uzeo toliko ječma, koliko je nedostajalo. Radi toga je drugi dan Budi spopao špana i pozvao ga oštro na red. Kad je Doltaru došao kastelan, da uzme desetinu, ovaj se zaprijetio, da će gradska kola razbiti sjekrom, jer da on nije dužan davati desetine. I protiv njega potužit će se provizor dominantskomu sudu, ako ga magistrat „telovnom kaštigom“ ne kazni. Ujedno moli, da magistrat Doltaru zapovijedi „da bi on ono pismo, koje ga od dana desetine brani, gradu producirat“.

Ne zna se, šta je na ovu tužbu provizora odredila samoborska općina ali se vidi, da su samoborskom gradu i njegovim „pravicama“ otkucavali posljedni časovi...

B. Toni.

Odgovorni urednik: dr. Miho Juratović.

Mali oglasnik.

Jedno uvrštenje u „Mali oglasnik“ stoji 60 filira. Svaka riječ u malom oglasu koji prelazi 15 riječi stoji 20 filira više.

Mali oglasi plaćaju se unaprijed.

Naočale i ovikeri

prodaju se i popravljaju kod I. Sudnika, urara u Samoboru.

Na zahtjev mojih cijenjenih mušterija naručio sam najfiniji ruski čaj, koji je ovih dana prispio, pa ga stoga najtoplije preporučujem, kao i sardine, sardele, ruse i dobar trapiški sir.

M. Škarek

Zgodna

kupnja!

Krasna žepna ura sa lancem samo 1 for. 75 novč. 30.000 komada kupio sam, radi toga mogu šiljati 1 krasnu sa 36 satnim hodom (nikaku 12 satnu) glorio srebrnu Anker-remontoir uru sa švicarskim strojem, krasno gravirana, s kazalom za časove sa posebnim ili pozlaćenim lancem samo 1 for. 75 nč. Nadalje nudjam pravo pozlaćenu uru sa 36 satnim hodom švicarsku Anker-remontoir prve vrste k tomu dobije se krasno pozlaćeni lanac za 2 for. 50 nč., dajem trogodišnje pismeno jamstvo.

Razašilje pouzecom

S. KOHANE

Skladište švicarskih ura Krakov, broj 368. Nebrojene zahvale i narudžbe primio. Za nekonvenirajuće novac vraćam.

Kašalj
izliječi

tko

svoje zdravije voli.
6245 not. ovjer. svjedodžbi
dokazuje siguran uspjeh

Kaiserovih

pranih Karamela
sa tri omorike.

Liječnici su ih prokurali i preporučili protiv kašlja, promuklosti, nahađama, suzavosti, nahađi ždrijela te kašlja hripavca. — Svjetčić po 20 i 40 kl., svežanj 80 kl. — Dobiva se kod

MIRKA KLEŠČIĆA

lijekarnica k zlatnom anđelu u Samoboru.

SKLADISTE

svih vatrogasnih sprava i gospodarskih potrepština
PODRUŽNICA

R. A. SMEKAL

ZAGREB, Frankopanska ulica broj 9.

Najnovije

„Patent Smekal“

Štrcaljke sa ravnotezom najnovijeg sustava za prijenos umanjene radne snage od 40%, koje s desne i s lijeve strane vodu sišu i dižu, te je okretanje nepotrebno.

Sustav odlikovan 1903. sa prvom počasnom diplomom i zlatnom kolajnom.

VILIM ANGER

najstarija trgovina željeza u Samoboru. Najveće i najbogatije skladište domaćih kovinskih potrepština. Velik izbor svjetiljki, putnih kovčega, poljskog orudja i lanaca.

Velika zaliha alata za sve obrtnike.

Trgovina STJEPAN ŠOIC

Rambergova ulica.

Veliko skladište stakla i porculana. Velika zaliha građevnog, potpuno suhog drva kao i uvijek svježi portlandski cement te umjetno gnojivo (superfosfat.)

Kupujte dragulje, zlatnu, srebrnu, kinasrebrnu robu i satove najbolje vrsti kod najstarije domaće draguljarske tvrtke.

Utemeljeno godine 1850.

JOSIPA ENGELSRATA

draguljara i zlatara, ZAGREB, Ilieva broj 5.

(u palači I. hrvatske štedionice.

Podružnice: Rijeka, Plaza Adamich. Opatija, kraj Andriolina kupališta. Cienici badava i franko.

E. Presečky

Veliko skladište željeza za gospodarsko orudje, kao plugove, brane, kopače, lopate, okove za kola itd. Posudje emaljovano svake vrste, najbolje kakvoće i na niž h cijena.

Med. univ.

Dr. B. HIRŠL

specijalista za kožne i tajne bolesti.

Ordinira u ZAGREBU, Gundulićeva ulica broj 1, II. kat, od 11 sati prije podne do 4 sata popodne, a prema želji i na večer.

Uspješno se oglašuje u
Samoborskom
listu.

L. MAŠEG I DRUG

Starčevićev dom. — ZAGREB. — Starčevićev dom.

(kraj državnoga kolodvora.)

Poslovnica za otpremanje osoba
iz radničkoga i seljačkoga staleža u prekomorske krajeve.

Preuzimanje putnika

I., II. i III. razreda sa najbržim i najsigurnijim parobrodima. Putovanje iz Havre u New-York za 6—7 dana sa brzim parobrodima franceskog parobrodarskog društva: „Compagnie Générale Transatlantique“ u Parizu i „Holland-Amerika Linijom“ preko Rotterdama, kojih parobrodi preplove more za 6—8 dana.

Otprema putnika iz Zagreba svakog ponedjeljka i subote.

„CROATIA“

osiguravajuća zadruga u Zagrebu.

Utemeljeno godine 1884.

CFNTRALA: Zagreb, Zrinjski trg, Berislavićeva ulica broj 2.

PODRUŽNICE I GLAVNA ZASTUPSTVA: Osijek, Rijeka, Sarajevo, Spljet i Trst.

Ova zadruga stoji pod okriljem i nadzorom općine slob. i kr. glavnoga grada Zagreba te prima uz povoljne uvjeti slijedeće vrste osiguranja:

I. Na ljudski život:

1. a) osiguranja glavnica za slučaj doživljaja i smrti, b) osiguranja miraza, c) osiguranja životnih renta.
2. Osiguranja mirovina, nemoćnina, udovnina i odgojnina.
3. Pučka osiguranja na male glavnice bez liječničke pregledebe.

II. Protiv štete od požara:

1. Osiguranja zgrada (kuća, gospodarskih zgrada, tvornica).
2. Osiguranja pokretna (pokućstva, dućanske robe, gospodarskih strojeva, blaga itd.)
3. Osiguranja poljskih plodina (žita, sijena itd.)

III. Protiv šteta od tuče.

IV. Staklenih ploča protiv razlupanja.

V. Protiv nezgoda svake vrste i zakonske dužnosti jamstva.

VI. Protiv provalne kradje.

VII. Protiv vodovodne štete.

Zadužna imovina u svim odjelima iznosi	K 1.540.710-17
Od toga jamčevne zaklade	K 1.000.000-00
Godišnji prihod pjemije s pristojbama preko	K 1.000.000-00
Ispłaćene odštete	K 2.621.364-84

Sposobni posrednici osiguranja i akviziteri primaju se uz vrlo povoljne uslove.

„Salvator“ vinovica.

Takovo sredstvo ne opstoji skoro tako brzo, koje bi se u raznim slučajevima moglo tako uspješno upotrijebiti, kao što je to „Salvator“ vinovica. Služi kao izvrsno jačajuće sredstvo kod turista i ljudi od športa, osvježuje mišice i odstranjuje umornost. Rabi izvrsno kod svake vrsti prehlade kao sredstvo za natiranje i kao oblozi, proti glavobolji, za čišćenje zubi i izplahivanje grkljana, proti izpadanju kose. Iznutra nakapljen na komadiću šećera djeluje „Salvator“ vinovica kod želudačnih tegoba izvrsno. Cijena 1 boci 1 kruna.

S. Mittelbach, Zagreb,

lijekarna „k Salvatoru“ i droguerija. Jelačićev trg broj 2.

Dobiva se u Samoboru u lijkarni M. Kleščića

Hrv. banka za maloposjednike

dioničko društvo

Zrinjski trg 9. — ZAGREB — Zrinjski trg 9.

ukamačuje štedne uloške

sa čistih 4 $\frac{1}{2}$ %